

לכבוד שבת קדש - פרשת בהעלותך תשפ"ב

זוהב הארץ ההיא טוב - זו תלמודה של א"י

דף שבועי לעיסוק בסוגיות ארץ ישראליות - נכתב ע"י חגי צ'אצ'ור

קרובה הייתה ממשיית אצלן, עד שכבר היו מוכנות עם התופים, כדי לשיר ולהודות על הנס שבוודאי יקרה להן, כפי שאומר רש"י, "בתפים ובמחלת - מובטחות היו צדקניות שבדור שהקדוש ברוך הוא עושה להם נסים והוציאו תפים ממצרים". אחרי חטא "המתלוננים", משה ביקש מה' עזרה בניהול העם שלא מפסיק להתלונן. ה' הורה לו להאציל מרוחו על שבעים הזקנים והם יעמדו לצדו. לפתע פרצה סערה במחנה: שניים מתוך הזקנים - אלדד ומידד - חוו גילוי של נבואה והחלו לומר דברי נבואה קשים אודות העתיד לקרות, כמו 'משה ימות בקרוב ויהושע יכניסם לארץ'.

שתי נשים עמדו שם ועקבו אחרי המאורעות, מרים אחות משה וציפורה אשתו. לפתע פלטה ציפורה למרים הערה אישית מאד: "מסכנות הנשים של אלדד ומידד. עכשיו הבעלים שלהן יפרשו מהן מחיי אישות, משום שיהיה עליהם להיות זמינים לנבואה בכל רגע ויצטרכו להיות תמיד בטהרה". מרים נחרדה. היא הבינה פתאום את הרמז הקשה בדבריה של ציפורה: משה פרש ממנה בגלל רוח הנבואה ששורה בו.

כמו אחות גדולה ואחראית, היא רוצה להוכיח את משה. כך שאלה את אהרן בנוכחות משה: מה דעתך על משה, שהחליט לפרוש מאשתו בגלל רוח הנבואה ששרתה בו? וכי רק הוא נביא?! הרי גם אנחנו נביאים, ואף אחד לא ציווה אותנו לפרוש מחיי משפחה! משה לא ענה דבר, כדברי התורה כאן: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה" - ולכן שמע חרפתו ולא הגיב. הקדוש ברוך הוא נחלץ לעזרתו ואמר כי אין כל דמיון בין רמת הנבואה של משה לרמת הנבואה שלהם, ולכן משה חייב להיות בטהרה תמיד וזמין לגילוי הנבואה. בתוך רגע מרים הצטרעה כשלג, כדין מדברי לשון הרע, והושמה בבידוד מכאיב למשך שבוע ימים. ואת האירוע החמור הזה - אנו מצווים לא לשכוח לעולם ולזכור אותו בכל בוקר לפני תחילת הפעילות היומית שלנו.

מה המטרה להזכיר את הסיפור בכל בוקר? מרוב רצון להימנע מלשון הרע - אנו מתחילים כל בוקר עם לשון הרע על מרים!... כבר אלפי שנים מזכירים את החטא החמור שלה בכל יום מחדש - ואי אפשר שלא לתמוה: מה מצדיק את דיבור הלשון הרע הנצחי הזה?

ניתן להציע כי זכירת מעשה מרים לא נועדה להזהיר אותנו מהמעשה שלה אלא להיפך, ללמד אותנו כיצד להתנהג. כאשר שמעה מרים את דברי ציפורה, חלף בה רעד. היא נזכרה שכבר הייתה פעם בסרט הזה. היא כבר שמעה על אדם גדול שפרש מאשתו מסיבות טובות ומוצדקות, והיא עצמה

פרשת בהעלותך היא פרשת המסע לארץ ישראל. כולם מוכנים לצאת לדרך, חצוצרות ודגלים, מחנות ונשיאים. והנה בסוף הפרשה מופיעים מספר פסוקים המתארים אירוע שהתרחש. אירוע זה הפך להיות כל כך משמעותי עד שמילותיו נכנסו לכל מקום בו אנו מבקשים רפואה. **אֵל נָא רַפְּאֵנוּ יְיָ רַבֵּנוּ** רבי אליעזר אזכרי בעל ספר 'החרדים' כתב פיוט שקהילות ישראל אימצו ומפייטות מידי ערב שבת. הפיוט - 'ידיד נפש' עוסק בגאולה ומשתמש במילותיו של משה מהאירוע המתואר בפרשתנו. **אָנָּה אֵל, נָא רַפְּאֵנוּ יְיָ רַבֵּנוּ / בְּהִרְאוֹת לָהּ נַעַם זִינָה / אַז תַּתְּחִיב וְתִתְרַפֵּא / וְהִתְהַלֵּךְ שְׂפַחַת עוֹלָם.**

התורה מלמדת אותנו כי עלינו לזכור. בנוסחאות רבות מדובר ב"שש זכירות", אותן יש הנוהגים לומר מידי יום בסוף תפילת שחרית. ניתוח קצר של הרשימה מגלה כי חמישה אירועים מתוך השישה הם באמת רגעים מעצבים בתולדות עם ישראל: יציאת מצרים - **לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת-יְיָ אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ**; מעמד מתן תורה - **רַק הַשְּׁמֹר לָךְ וְשִׁמְרֵם נִפְשֵׁיכֶם מְאֹד פֶּן-תִּשְׁכַּח אֶת-הַבְּרִית אֲשֶׁר-רָאוּ עֵינֵיכֶם... יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לְפָנָי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחַרְבֵּךְ, שְׁנֵאת עִמְלֶךָ - זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר-עָשִׂיתָ לָּךְ עִמְלֶךָ בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם**; חטא העגל - **זְכוֹר אֱלֹהֶיךָ אֶת אֲשֶׁר-הִקְצַפְתָּ אֶת-יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּמִדְבָּר**; מצוות השבת - **זְכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ**. אולם, בנוסף לחמשת האירועים הלאומיים, נכנסה לרשימה עוד זכירה אחת שנראית לא שייכת כלל. **זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר-עָשִׂיתָ ה' אֱלֹהֶיךָ לְמַרְיָם בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם**. נשאלת השאלה, מדוע, מכל מפעלה האדיר של מרים, עלינו לזכור דווקא מעשה שלילי?

בזמן יציאת מצרים נשלחו שלושה נביאים, משה ללמד את עם ישראל, אהרן לכפר ומרים - ללמד את הנשים. כפי שמתאר הנביא מיכה, **"כִּי הִעֲלִיתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וּמִפִּית עֲבָדִים פְּדִיתִיךָ וְאֲשַׁלַּח לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמְרִיָם"** (ו' ד'), מסביר התרגום המיוחס ליהונתן, **"ארי אסיקתך מארעא דמצרים... ושליחית קדמך תלתא נביין משה לאלפא מסירת דינין, אהרון לכפרא על עמא, ומרים לאוראה לנשיא"**.

כל הנשים הלכו אחרי מרים, **"והתקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלות. ותען להם מרים שירו לה"** (שמות ט"ו כ'), אין זה תיאור חיזוני בלבד המתאר את הסדר בו עמדו הנשים, אלא תיאור מהותי, כל הנשים ראו בה את המנהיגה שלהם והלכו בעקבותיה ובדרכה. מרים הפיחה בנשים את הציפייה הממשית לגאולה בכל רגע. עד כדי כך, ההרגשה שהגאולה

הייתה זאת שהניאה אותו ובכך שינתה לגמרי את גלגלי ההיסטוריה.

כולם מכירים את דברי הגמרא בסוטה: כאשר מרים הייתה בת חמש שנים, היא גילתה כי עמרם החליט לפרוש מיוכבד, משום שאמר לעצמו ש'זה לא הזמן להביא ילדים'. עם ישראל סובל במצרים, הבנים שיוולדו אמורים להיות מושלכים ליאור באכזריות, ובסך הכול כבר קיימנו את המצווה כהלכתה ויש לנו בן ובת מקסימים – מרים ואהרן – ולכן זה הזמן להיפרד בהסכמה.

מרים הקטנה ניגשה לאביה ואמרה בתוקף כי הוא 'יותר גרוע מפרעה'. פרעה גזר רק על הזכרים אבל בגללו לא ייוולדו גם נקבות, הגזירה של פרעה ספק מתקיימת וספק אינה מתקיימת ואילו שלו בוודאי מתקיימת. עמרם התרשם מהתוקף של הילדה והחליט לחזור ולערוך אירוע חתונה עם גרושתו, ומהחתונה הזאת נולד 'איש האלוקים', הילד שהושיע את ישראל והוריד את התורה מהשמיים, משה רבינו.

האמונה והציפייה לגאולה של מרים החלה כבר בגיל צעיר. את האמונה והתקווה הזו מרים מעבירה לכל נשות ישראל. כך למשל, בזמן בניית המשכן הנשים הביאו את המראות ששימשו אותן במצרים, להוציא את הבעלים מהייאוש שהיו שקועים בו – **"כשהיו בעליהם יגעים בעבודת פרך, היו הולכות ומוליכות להם מאכל ומשתה ומאכילות אותם ונוטלות המראות, וכל אחת רואה עצמה עם בעלה במראה ומשדלתו בדברים, לומר אני נאה ממך, ומתוך כך מביאות לבעליהן לידי תאוה ונזקקות להם, ומתעברות ויולדות שם..."** (רש"י שמות ל"ח ג'), **"וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֵת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמִרְאֵת הַצַּבָּאֵת אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד"** (שמות ל"ח ח'). על המראות אלו אומר הקדוש-ברוך-הוא למשה רבינו, **"אלו חביבין עלי מן הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים"** (רש"י שמות ל"ח ב'). כל זאת בזכות מרים מנהיגת הנשים. מרים היא זו שמחנכת ומנהיגה את הנשים לחיי משפחה, חינוך הילדים.

לכן מרים לא הצליחה להבין: כיצד משה לא למד את הלקח שהביא אותו עצמו לעולם? כיצד הוא פורש מחיי אישות, ובכך מכריז בעצם כי לא יהיו לו יותר ילדים?
זכירת מעשה מרים היא לא כדי להוציא דיבתה רעה. אלא כדי ללמוד את חשיבות המשפחה, חינוך הילדים והעברת מקל מירוק השליחים מדור לדור.

=====

נשים רבות נקראו לאורך ההסטוריה בשם מרים, מאמצות את דמותה ומנהיגותה. הפעם, לכבוד מרים, ולכבוד שבוע הספר העברי, נעסוק בדמות מעניינת וחשובה שנקראה מרים – מרים רות. נולדה בשנת 1910 בעיירה נובה-זמקי שבהונגריה

(עכשיו-סלובקיה), להוריה יעקב והלה רות. אביה היה מנהל ב"ס יהודי ואמה פעילה בקהילה היהודית. בסיפוריה על ילדותה, סיפרה צ'ורה על שלוש דמויות שהשפיעו עליה בילדותה וחייבו עליה את הספרים והספרות. היו אלה: אבא, אמא וסבא.

בית משפחת רות היה בית ציוני, פתוח לצעירים ומבוגרים, בית מלא בשאר-רוח. סיפורי התנ"ך של אבא וסיפורי העם ההונגרי וחרוזי המשוררים ההונגרים של אמא העשירו והעמיקו את רוחה של הילדה והנערה הצעירה.

צ'ורה (שמה ההונגרי) סיימה את לימודיה בגימנסיה ויצאה ללמוד פילוסופיה וחינוך באוניברסיטת ברנו בצ'כסלובקיה. בנעוריה הצטרפה לקן "השומר הצעיר" בנובה-זמקי, ויצאה למחנות הקיץ המשותפים לתנועה. נפגשה שם עם עולם חדש ורעיונות שהתחברו עם החינוך שקיבלה בבית. העלייה לארץ (בשנת 1931) – היה המשך טבעי לדרך חייה. לצ'ורה ולקיבוץ, שהיה אז בראשון לציון, היה ברור שהיא תהיה הגנת של ילדי הקיבוץ הראשונים. כך התחילה הקריירה החינוכית שלה. היא שבנתה את הדפוסים הראשונים של החינוך בקיבוצינו, את אופי החגים, את ההתייחסות לילד בגיל הרך. לאורך השנים היתה ה"גורו" של אמהות, גנות ומטפלות. הן שתו בצמא את דבריה ובאו להתייעץ איתה. היא הייתה מוסד של אדם אחד, מיוחד במינו, אדם מלא אופטימיות ושמחת חיים. חמישה מחזורי גן חניכה צ'ורה, ואחר כך נקראה להורות בסמינר הקיבוצים קודם בתל-אביב ואח"כ בסמינר "אורנים". היא לימדה גנות, מורות ומטפלות "ספרות ילדים" ואת "תורת הגן". נוסף לכך ריכזה את מחלקת המורות לגיל הרך ואת צוות המדריכות.

את יכולתה בתחום הסיפור התחילה צ'ורה להראות כגנת – בסיפורים שסיפרה בעל-פה, והצטיינה בכך. את סיפוריה הראשונים, שכתבה בשנות ה-40, שלחה לעיתון "דבר לילדים". כמו כן כתבה מאמרים לעיתונות החינוך, "הד הגן" ו"חינוך המשותף". בשנות ה-50 יצאו לאור ספריה "תורת הגן" ו"הילד ואתה", ובשנות ה-60 יצא לאור "ספרות לגיל הרך". בגיל 63 קיבלה צ'ורה שנת שבתון ללימודים אצל דוב נוי באוניברסיטה העברית בירושלים, בחוג לספרות עברית. בהזדמנות זו ביקשו אותה ללמד ספרות-ילדים. שם נפגשה עם אורה אייל, בוגרת "בצלאל", וכך נולד ספר הילדים הראשון שלה "מעשה בחמישה בלונים". ההמשך ידוע: צ'ורה המשיכה וכתבה, ספר ועוד ספר, כמעין המתגבר – 24 ספרי ילדים. ספריה כבשו את עולם הילדים והוריהם, ואף תורגמו לשפות שונות. מרים רות-עברי זכתה להדליק משואה בערב חג-העצמאות. כמו כן קיבלה פרסים רבים.

בברכת שבת שלום ומבורך – הגי עמיצור

לקבלת הדף במייל היכנסו לקישור <https://lp.vp4.me/fw3x>

לכבוד שבת קדש - פרשת בהעלותך תשפ"ב

וזהב הארץ ההיא טוב - זו תלמודה של א"י

דף שבועי לעיסוק בסוגיות ארץ ישראליות - נכתב ע"י חגי צמיר

הכרת העולם היא דבר חשוב. צריך להיות מובן לילד איפה העלילה מתרחשת ומי הדמויות המשתתפות ומה החשיבות שלהן. אני לא אוהבת את המלה צריך, מה צריך להיות בספר ילדים ומה לא. אני לא קובעת לי חוקים בראש ביחס לכמה חרוזים צריך או מה אורך המשפט הנכון. יותר חשוב איך כל זה מובנה ומה רציתי להגיד, ואם אמרתי מה שרציתי.

"אפילו לגבי 'מעשה בחמישה בלונים'", היא ממשיכה, "הרי לא רציתי ללמד אותם על הצבעים אלא רציתי לטלטל אותם בין עצוב לבין שמח, בין התגברות על צער לבין העובדה שגם כאשר מישהו מחבק באהבה בלון, הוא יכול לפוצץ אותו. הרבגוניות של הרגשות חשובה יותר כי היא קובעת את אופן המסירה. לימוד הגוונים ממש לא חשוב". . . "ככל שנצליח לתת לילדים ספרות טובה או ספרות מתאימה מבחינה גילאית, הם יגדלו כצרכנים טובים יותר של ספרות. ילדים מבקשים מהוריהם או מהגננת לחזור ולספר להם אותו הסיפור וכך הם נעשים הבעלים של הסיפור. כשהם יודעים מה יקרה, הבעלות הזאת מתחזקת. הילדים שלי תמיד אמרו לי שאני ספרית טובה כי הכנסתי מידת דרמטיות ושיחקתי לפנייהם את הסיפור וזה דבר חשוב. ודאי שלא מומלץ לקרוא באופן טכני את הסיפור כדי לצאת ידי חובה, כי זה פוגם בחוויה של הילד".

לארץ ב-1931, היא הגיעה לבד, בעזרתו של ידידו של אביה פרופ' שמואל קליין, ממייסדי האוניברסיטה העברית, ששלח לה הזמנה. אף שעלתה במסווה של סטודנטית העתידה ללמוד באוניברסיטה העברית, במסגרת תנאי "דרישה" שהגיש פרופ' קליין, במקום ללמוד היא מיהרה להצטרף לגרעין שלה שהיה ממוקם על גבעה בין גבעה לבין גבעה ונתחנך בשלושה מבנים רעועים. הגברים סללו את הכביש מגבעה ועד תחנת רכבת העמק, היא נשלחה למטבח ולמאפייה בגבעה. כשהושלמה בניית הכביש עברו חברי הגרעין הצי"כי למסחה, כדי לסלול את הכביש לביה"ס החקלאי כדורי. הבנות עבדו במסחה כעוזרות בית ומטפלות. משם עברו חברי הגרעין לנס ציונה ואז הם התאחדו עם כ-100 חברי גרעין עין הקורא הפולני של השומר הצעיר, שישב בראש"צ (כיום צומת עין הקורה) ושם חיכו לקבלת הקרקע. ב-37' עלו שני הגרעינים שנתאחדו במסגרת חומה ומגדל לשער הגולן.

קובץ מכתבים שכתבה מ-1931 עד 1935 קובצו לא מכבר בחוברת (ביוזמת המשפחה, ארכיון "שער הגון" והמוזיאון ליהדות הונגריה בצפת). מכתביה משנות ה-30 המוקדמות הם מסמך מרתק, אם בזכות העברית העשירה והצחה, אם בזכות ההיבט ההיסטורי. על המפגש עם הארץ ונופיה, לדוגמה,

במשך 30 שנה מרים רות היא סופרת הילדים האהובה בישראל. שלושה מ-22 ספריה - "מעשה בחמישה בלונים", "הבית של יעל" ו"תירס חם" - נמכרו יחד ביותר ממיליון עותקים.

היא החלה לכתוב רק בגיל 64, לאחר קריירה מוצלחת כגננת וכמרצה וכחוקרת של ספרות ילדים. ספריה יצאו לאור כולם בספריית הפועלים, ובראיון איתה נזכרה איך כאשר הביאה את הגרסה הראשונה של "מעשה בחמישה בלונים", ספרה הראשון שנולד מיחמה של המאיירת אורה איל, אז בוגרת טרייה של בצלאל, נשף אחד הבכירים בהוצאה בבזז ואמר שממנה הוא ציפה להרבה יותר. "זה סיפור זה? זה שום דבר", אמר. "חשבתי שאת יותר חכמה".

בראיון איתה ובכתבה עליה בעיתון הארץ נכתבו הדברים הבאים: כל כמה שספרי הילדים שלה נחשבים לקלאסיקה, אומרת ד"ר מירי ברוך, חוקרת ספרות ילדים, הרי שחשיבותה של רות, גם כאשת חינוך, עוד מתעלה הרבה מעבר לכך. "המקום ההיסטורי החזק של מרים רות שמור לה מעצם היותה הראשונה בארץ שבנתה את התשתית של הוראת הספרות לילדים לגננות. היא עשתה עבודת חריש שכולנו יצאנו מורווחים ממנה, והיא בנתה שיטה וזה בעיני חשוב יותר מהיותה סופרת טובה וחשובה. ברמה של סופרת איכותיות היא ממוקמת בליגה שמכילה כחמש סופרות ברמתה, אבל בתחום של איך מלמדים ומה מפיקים ילדים ומה מרוויחים הוריהם מקריאת ספרות, אין לה אח ורע".

רות בעצם יצרה את התחום של ספרות ילדים בארץ, היא מדגישה. "היא החלה בקיבוצים, שם היו בתי ילדים לפעוטות מגיל אפס, שלא כמו בערים שבהן הילדים בגיל הזה נשארו בבית. היה צורך להכשיר את המטפלות בקיבוצים ורות היתה מי שבנתה את המערך הגדול והחשוב הזה ולימדה את הגננות איך להפעיל את הילדים באמצעות ספרות הילדים".

תרומתה של רות בתחום התיאורטי והמעשי אדירה, מסכמת ברוך. היא "בנתה בארץ את ההיבט הדידקטי והמתודי וזה המקום החשוב שלה. מקומה חשוב כמובן גם כסופרת לפעוטות. כל רבי המכר שכתבה הם ספרים שכתובים נכון בעיקר בצלילות שלהם, היא יודעת איך ילד קולט מלים. 'תירס חם' הוא ספר מקסים".

רות עצמה מוכנה לדבר על הרווח הרוחני שמפיקים הפעוטות מספריה כל עוד הכוונה היא לכך "שהספר צריך להיות מגמתי כדי שירחיב את דעתו של הילד ויקלע למה שמרגש אותו מבחינת העולם הרגשי שלו. לזה אני מסכימה. מבחינתי

כתבה מגבע ביוני 31': "בערב הארצישראלי ניתן לראות למרחקים. בצד אחד רואים את הר הגלבוע, שחושך מתחיל לעטוף אותו. מעבר אחר רואים את גבעת המורה ולעולם לא באמת, כי אפילו בחלום לא ראיתם כל כך הרבה כבשים ועיזים ארוכות אזניים כמו שיש כאן, וגם לא רועים ערבים לבושים בגלימה ארוכה ולבנה".

המכתבים שקיבלה כתשובה לא שרדו. "במהלך מלחמת תש"ח שרפו הערבים את שער הגולן והארכיון האישי שלי נשרף ואיבדתי את כל המכתבים שקיבלתי ותצלומים של בני המשפחה.

בגבע היא היתה חלוצה אבל כישורים להיות פועלת לא היו לה. "עשיתי רושם רע כי לא עבדתי טוב, אבל סלחו לי כי הייתי נחמדה. עשו ממני פקק ולבסוף הוחלט ללמד אותי לאפות לחם. לימדו אותי לאפות לחם והייתי צריכה להכניס את הלחם לתנור ולחכות, ואחר כך הייתי מעמיסה את הלחם על החמור ועולה לגבעה שלנו. לא הייתי שווה הרבה כפועלת ואני זוכרת שכשהדריכו אותי נעמדו משני צידי וניגבו לי כל הזמן את הזיעה כדי שלא תטפטף לתוך העריבה (תבנית ללישת הבצק)".

ברגע שהחליטה להיות גנת חשבה שעליה ללמוד, "אבל ירחחתי בסמינר לוינסקי והרמה לא מצאה חן בעיני. חשבתי שעלי ללמוד להכיר את הארץ ואת הטבע ושעלי לשפר את העברית". כדי לעמוד באתגר נסעה ללמוד בתל אביב, במכון לטבע בניהולו של יהושע מרגולין ברחוב יהודה הלוי. "מרגולין שהיה המורה הראשון לטבע בארץ היה מחנך דגול. היה לו צריף והוא קיבל בו ילדים ולימד טבע. הייתי אסיסטנטית שלו ואיתו טיילתי ברחבי הארץ. תפסנו פרפרים ברשת וציחצחתי את העברית במשך שנתיים".

מפרופ' קליין קיבלה מכתב המלצה לאחראי מטעם הסוכנות על גני הילדים. האחראי היה אביו של נתן אלתרמן והוא שאירגן לרות ללמוד תוך כדי הסתכלות בגן תל אביבי. "חיפשתי גן של עניים, בחולות, ומצאתי בין יפו לת"א גן של ילדים תימנים. הוא נורא התפלא שלא בחרתי גן מצוחצח של בני שחקנים ברחוב בן יהודה. ציפורה וולפסון היתה הגננת בגן התימנים והיא לימדה באופן שטאנצי. לילדים היא אמרה: 'זו מרים החלוצה שבונה את המולדת' וכבר אז צחקתי מהמשפט הזה".

במכתבה מת"א בפברואר 32', כשעבדה בגן ילדי התימנים, כתבה: "במשך שבוע שלם עבדתי בגן לבד. הגננת היתה חולה. היו לי הצלחות וכישלונות. אם לא היה לי 'פחד במה' הניסיון היה יכול להיות מוצלח עוד יותר". הילדים שמחו מאוד על הסיפורים הרבים שסיפרה להם על הכבשים והירבו

להעשיר אותה בשאלות. "חלפו מאז שבועיים והם עדיין שואלים אותי: 'האם הצליחו הכבשים לעבור את הגשר הצר?'"

כשביקרה ברובע שבו התגוררו תלמידיה הפעוטים, בחלק הדרומי של העיר, היא ראתה "רחובות עם חול, בתים ערביים עשויים מאבן וצריפים בנויים מחתיכות פח". היא התרשמה מהערבים שמהלכים שם ונהגה לדבר עם האמהות התימניות, "נשים שחומות עור ומעניינות, ראשיהן עטופים בצורה מוזרה במטפחות משי". אחת מהן אמרה לה שבתה הפסיקה לגמגם בזכות הדיבור שהיה לסבה עם הקב"ה לאחר מותו, אבל רות מעירה שהילדה מגמגמת פחות, "משום שגילינו שבזמן שהיא שרה היא מבטאת כל מלה בצורה ברורה ומאז אנחנו מדברים איתה בצורת שירה".

אחרי שחזרה הרבתה ללמד בחוץ והודות לאשמה שחשה על נטישת נכדיה בקיבוץ עשתה לעצמה הרגל לקנות להם בלונים בשובה. יום אחד ב-73' הוזמנה לתת כמה הרצאות על ספרות ילדים באוניברסיטה העברית, ובמהלכן נעזרה בדגם גדול שבנתה כדי להמחיש את תפיסותיה. אחת הסטודנטיות, אורה איל, נדלקה על הדוגמה שהביאה בסיפור על חמשת הבלונים, וכך נולד ספרה הראשון. "כל חיי אני לומדת מילדים והספר הזה נבנה בעקבות תגובות של ילדים", היא אומרת.

"כשיש לי התוכן, אני צריכה לצקת את זה בצורה ספרותית, והרבה פעמים לצקת בצורה ספרותית זה לתפוס מקצב שיעזר להבין את העלילה. את השיר צריך ללכת, ברגליים, כי שיר הוא צליל וגם ריתמוס ואני אומרת את המלים בקול וצועדת את המלים ברגליים. היום כשאני בת 94 זה נעשה בישיבה.

"לא פעם זה מצחיק כי אנשים חושבים ששוב הזקנה הזאת מדברת אל עצמה, כי אני לוחשת את החריזה ונותנת את הטק-טק ברגליים עם הצעדים. אבל זה עובד. רק כך אני יכולה להרחיב ולכווץ את הטקסט או לצמצמו. 'יום אחד אופיר יצא לטייל/ ביד אחת - קופסא, ביד שנייה - מקל/ איזה כיף!/ במקל לתופף!/ זה כביר!/ לתופף ולשיר:/ 'ביס-בס-בס!/ תירס חם!/ תירס חם!/ 'ביס-בס-בס!' - שומעים את הצעדים, נכון? תתפלאי, אבל כל הילדים שהשתתפו ב'תירס חם' היו בגן שלי והיום אופיר, לירון, יהב, צור, אלית ושחף הם כבני 30 והם הורים לילדים".

ממרים הנביאה הלוקחת את התוף ושרה, ומעבירה את עניני החינוך לדורות הבאים, אל מרים רות – סופרת ילדים, גננת ומחנכת, הדואגת להעביר את השירה והחינוך אל ילדי ישראל.

בברכת שבת שלום ומבורך – הגי עמיצור

לקבלת הדף במייל היכנסו לקישור <https://lp.vp4.me/fw3x>